

ผลการทดสอบ ปัญหาอุปสรรคการกู้ยืมจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคเหนือของประเทศไทย ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้กู้รายเก่า และนักศึกษาผู้กู้รายใหม่ในภาพรวมมีปัญหาอุปสรรคในระดับมาก แต่เมื่อจำแนกเป็นรายข้อมีเพียง 2 เท่านั้นที่มีปัญหาอุปสรรคการกู้ยืมในระดับน้อย ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้เป็นส่วนใหญ่

อภิปรายผล

อภิปรายผลการวิจัยนี้ จะอภิปรายผลเฉพาะประเด็นสำคัญจากการค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

1. สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาผู้กู้จากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคเหนือของประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีภูมิลำเนาเดิมอยู่นอกเขตอำเภอเมือง บิดาและมารดาหรือผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกร มีรายได้ต่อปีต่ำกว่า 100,000 บาท จำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดาที่กำลังศึกษา จำนวน 2 คน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมฤดี วงษ์สมิง (2540 : 82) ที่พบว่าภูมิลำเนาของนิสิตนักศึกษาจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ในปี 2539 และ 2540 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด บิดาและมารดาเป็นผู้มีรายได้น้อย งานวิจัยของสุธรรม อารีกุล (2543 : 16) ที่พบว่าเพศหญิงมีโอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาสูงกว่าเพศชายและส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ และงานวิจัยของมนัส สุวรรณ และประหัต ปานดี (2532 : 19) ที่กล่าวถึงจำนวนพี่น้องเป็นภาระทางเศรษฐกิจที่บิดาต้องรับหน้าที่ ซึ่งหมายถึงการจำกัดโอกาสให้เหลือน้อยลง ดังนั้นจึงแสดงให้เห็นว่ากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคเหนือของประเทศไทย ได้คำนึงงานสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเกี่ยวกับการเพิ่ม โอกาสทางการศึกษาในระดับปริญญาตรีแก่ผู้มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย ซึ่งคือโอกาสทางการศึกษาและสนับสนุน การพัฒนาระบบการศึกษาทางด้านอุปสงค์โดยเพิ่มขีดความสามารถในการรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของผู้มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย

สำหรับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาผู้ไม่กู้จากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่มีสถานภาพคล้ายกับนักศึกษาผู้กู้ และบิดามารดาหรือผู้ปกครองมีรายได้ต่ำกว่า 150,000 บาทต่อปี อาจจะเนื่องจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่อยากให้บุตรมีหนี้ที่จะต้องชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเมื่อสำเร็จการศึกษา และนักศึกษาเหล่านี้ยังมีทางเลือกอื่นนอกจากการกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เช่นการทำงานพิเศษ หรือการได้รับทุนการศึกษา เป็นต้น

2. องค์ประกอบของงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคเหนือของประเทศไทยอยู่ในระดับสูงทุกองค์ประกอบ ได้แก่ ลักษณะส่วนบุคคล การกำหนดนโยบายการบริหารและปฏิบัติงาน ลักษณะงานกองทุน และลักษณะสภาพแวดล้อม ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของรังมิยา อมาคอง (2544 : 91 - 92) ที่พบว่าองค์ประกอบขององค์การบริหารงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของสถาบันศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เขตภูมิภาคตะวันตก ลักษณะขององค์การ สภาพแวดล้อม การกำหนดนโยบาย การบริหาร และการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนลักษณะบุคคลอยู่ในระดับมาก สำหรับระดับประสิทธิผลการดำเนินงานของงานกองทุนเงินอยู่ในระดับสูงทุกด้าน ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ การประสานงาน การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ และการติดตามประเมินผลในด้านการประชาสัมพันธ์ และการประสานงานสอดคล้องกับงานวิจัยของรังมิยา อาศยาภ (2544 : 125) ที่พบว่างานประชาสัมพันธ์ และงานประสานงานมีประสิทธิภาพบริหารอยู่ในระดับมาก งานวิจัยของวิสิทธิ์ สีนขาว (2544 : บทคัดย่อ) งานวิจัยของวิชาวรรณ นาระคง (2543 : บทคัดย่อ) และงานวิจัยสุพรรณภา หักค้ำทอง (2546 : 67 - 69) ที่พบว่าการประชาสัมพันธ์มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของบรรพศ ศรีวิชัย (2541 : 81-82) ที่พบว่าการประสานงานอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง สำหรับการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ และการติดตามประเมินผลไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของรังมิยา อาศยาภ (2544 : 125) ที่พบว่างานข้อมูลสารสนเทศ และงานติดตามประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง งานวิจัยของวิสิทธิ์ สีนขาว (2544 : บทคัดย่อ) และงานวิจัยของวิชาวรรณ นาระคง (2543 : บทคัดย่อ) ที่พบว่างานติดตามการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากคณะกรรมการพิจารณาให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาประจำสถานศึกษา อาจารย์และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษามีระดับการศึกษาสูง และเป็นผู้มีประสบการณ์รวมทั้งมีความตระหนักในวัตถุประสงค์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ต้องการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาแก่นักศึกษาผู้กู้ที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย ซึ่งคือโอกาสทางการศึกษาให้สามารถรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาได้ จึงมีความผูกพันในการปฏิบัติงานตามบทบาทอย่างเต็มกำลังความสามารถโดยการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

3. สถานภาพนักศึกษาผู้กู้ได้แก่คะแนนเฉลี่ยสะสมก่อนกู้ ภูมิฐานะเดิม สาขาวิชา และรายได้ของบิดาหรือผู้ปกครองส่งผลต่อประสิทธิผลด้านผลผลิตคือจำนวนเงินกู้ยืมเฉลี่ยของนักศึกษาผู้กู้ ซึ่งสอดคล้องเพียงบางส่วนกับงานวิจัยของอิทธิพล ใจสมิทร (2541 : 87) ที่พบว่าหากผู้ขอกู้มีจำนวนมากเกินกว่าวงเงินที่ได้รับจัดสรรฝ่ายกิจการนักศึกษาจะพิจารณาผลการเรียนของผู้ขอกู้ประการแรก งานวิจัยของสมฤดี วงศ์สมิง (2540 : 82) ที่พบว่าภูมิหลังนิสิตนักศึกษา

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในต่างจังหวัด งานวิจัยของสมชัย ฤชุพันธ์ และชลธาร วิสรุทวงศ์ (2544 : 97) ที่พบว่ากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษากำหนดหลักเกณฑ์หรือคุณสมบัติ โดยพิจารณาจากรายได้ผู้กู้ต่อครอบครัวเพียงอย่างเดียวซึ่งไม่เพียงพอให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายผู้ขอกู้ที่มีฐานะยากจนได้ งานวิจัยของปริสุทธิ หนูทอง (2543 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์เงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาคือรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนของครอบครัวนักเรียนและนักศึกษา และงานวิจัยของบรรพต ศรีวิชัย (2541 : 83) ที่พบว่าหลักเกณฑ์ที่ใช้ประกอบการพิจารณาอนุมัติให้กู้ยืมที่มีความเหมาะสมระดับมากที่สุดคือฐานะครอบครัว และอาชีพของผู้ปกครอง ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคเหนือของประเทศไทยยังไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกนักศึกษาผู้มีสิทธิ์ในการขอกู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาให้ชัดเจน ซึ่งอาจจะพิจารณาจากความสามารถในการรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ได้แก่ จำนวนพี่น้องที่กำลังศึกษา อาชีพของบิดามารดา ประกอบการพิจารณาจัดลำดับคัดเลือกและอนุมัติให้กู้จากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา อย่างไรก็ตามแม้ว่าเกือบทุกมหาวิทยาลัยราชภัฏได้ดำเนินการตามกระบวนการในกลุ่มปฏิบัติการที่กำหนดไว้ แต่ปัญหาของอาจารย์และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานประจำอยู่ คือการตรวจสอบรายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง จำนวนพี่น้องที่กำลังศึกษาตลอดถึงอาชีพของบิดามารดา ไม่มีเอกสารอะไรที่จะบ่งชี้ถึงความเป็นจริงตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอกู้ยืมเงิน จึงทำให้การคัดเลือกนักศึกษาผู้กู้ไม่มีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนพอในสัมภาษณ์และพิจารณาอนุมัติให้กู้ยืมเพียงแต่พิจารณาคุณสมบัตินักศึกษาผู้มีสิทธิ์กู้ยืมเพียงด้านเดียว

4. จำนวนเงินกู้เฉลี่ยที่นักศึกษาผู้กู้ได้รับอนุมัติให้กู้ยืมจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อภาคเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของโกศล ฐานะ (2540 : 73) ที่พบว่าจำนวนวงเงินที่ได้รับอนุมัติให้กู้ยืมที่เหลือจ่ายให้แก่สถานศึกษาแล้ว ยอดที่เหลือเป็นของนักศึกษาผู้กู้ไม่พอใช้จ่ายเป็นค่าครองชีพระหว่างการศึกษาประจำเดือน ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากจำนวนเงินที่ได้รับการจัดสรรจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไม่เพียงพอ งานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ จึงพยายามจัดสรรเงินกู้ไปยังนักศึกษาผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาให้นักศึกษาผู้กู้ได้รับทุกคน

5. สถานภาพของผู้กู้ที่สำเร็จการศึกษาและครบกำหนดการชำระหนี้ ได้แก่ ความมีจิตสำนึกในการชำระหนี้ และรายได้ที่เป็นตัวเงินต่อเดือนมีผลต่อการชำระคืนเงินกู้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรา ดันประวัตติ (2544 : 78) ที่พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้แก่ รายได้ที่เป็นตัวเงินต่อเดือน และความสำนึกในการชำระคืนเงินกู้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้กู้ที่สำเร็จการศึกษาที่มีงานทำ มีอาชีพ และมี

รายได้ มีความสามารถชำระคืนเงินกู้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ประกอบกับร้อยละของผู้ที่ครบกำหนดการชำระหนี้ได้ชำระหนี้ และร้อยละจำนวนเงินได้ชำระคืนงวดแรกระหว่างปี 2542-2547 ลดลงตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิต หล่อจิระชูณหกุล และคนอื่นๆ (2547 : 166) ที่พบว่าสัดส่วนของผู้ไม่มาชำระหนี้ลดลงตามอายุครบกำหนดการชำระหนี้ ย่อมแสดงให้เห็นว่ายังมีระยะเวลาทอดยาวนานมากขึ้น ร้อยละการชำระหนี้คืนเงินกู้งวดแรกของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของผู้ที่สำเร็จการศึกษาและครบกำหนดการชำระหนี้ในปีต้นๆ จะเพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้ อาจจะเป็นเนื่องจากระยะเวลาที่เพิ่มขึ้นส่งผลทำให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาแล้วมีงานทำ และรายได้เพียงพอที่จะชำระคืนเงินกู้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตลอดถึงการมีงานทำ และมีรายได้เพิ่มมากขึ้นจะทำให้มีจิตสำนึกในการชำระคืนเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษามากขึ้นตามไปด้วย

6. ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานของงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีปัญหามาก โดยเฉพาะคณะกรรมการพิจารณาให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาประจำสถาบันการศึกษามีภาระมากเกินไป บุคลากรปฏิบัติงานไม่เพียงพอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ โกลส ฐานะ (2540 : 72) ที่พบว่าคณะกรรมการพิจารณาให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาประจำสถาบันการศึกษามีภาระงานมากเกินไป และงานวิจัยสมฤดี วงศ์สมิง (2540 : 118) ที่พบว่าปัญหาการดำเนินงานที่พบมากประการหนึ่งคือบุคลากรไม่เพียงพอ ทั้งนี้ อาจจะเป็นเนื่องมาจากคณะกรรมการพิจารณาให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาประจำสถาบันการศึกษามาจากผู้บริหารซึ่งมีหน้าที่ประจำที่ต้องรับผิดชอบมากอยู่แล้ว จึงทำให้ไม่ค่อยมีเวลาเอาใจใส่ต่อการดำเนินงานของงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษามากนัก รวมทั้งมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารตามวาระการดำรงตำแหน่ง หรือผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นซึ่งเป็นบุคคลภายนอกหากจะมาช่วยดำเนินงานของงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษาบ่อยครั้งอาจจะทำให้เสียเวลาในการประกอบอาชีพ รวมทั้งอาจารย์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ปฏิบัติงานในงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาต้องมีภาระงานสอน ซึ่งเป็นงานประจำจึงทำให้มีปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานของงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

7. ปัญหาอุปสรรคการกู้ยืมจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะการได้รับเงินล่าช้าต้องสำรองค่าลงทะเบียนไปก่อน ได้รับเงินกู้ยืมขาดการประชาสัมพันธ์ที่ชัดเจนต่อเนื่องทำให้รับแรงและไม่ทั่วถึง สอดคล้องกับงานวิจัยของสมฤดี วงศ์สมิง (2540 : 118) ที่พบว่าปัญหาการดำเนินงานที่พบมากได้แก่ การได้รับเงินล่าช้า และการประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง ทั้งนี้อาจจะเป็นเนื่องมาจากจำนวนนักศึกษาผู้กู้มีจำนวนมาก ผู้ปฏิบัติงานในงานกองทุนเงินให้กู้ยืมไม่เพียงพอและมีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบมาก ประกอบมีการเปลี่ยนแปลงบุคลากรในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ ทำให้การปฏิบัติงานไม่ต่อเนื่องจึงทำให้การดำเนินงานล่าช้า รวมทั้งขั้นตอนการขอกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษาดังแต่การอื่นใบคำขอกู้ การประกาศรายชื่อ

ผู้มีสิทธิ์สัมภามณ์ แจ้งผลการอนุมัติให้กู้ยืม การทำสัญญา จนถึงการเบิกเงินค่อนข้างใช้เวลานาน จึงทำให้นักศึกษาผู้กู้ได้รับเงินล่าช้า

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยประสิทธิผลกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคเหนือของประเทศไทย มีข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน

1. ผลการวิเคราะห์สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาผู้กู้ พบว่าบิดามารดาอาชีพรับจ้างทั่วไป และเกษตรกรนักศึกษาผู้กู้รายเก่าร้อยละ 86.33 และนักศึกษาผู้กู้รายใหม่ร้อยละ 86.97 และบิดามารดาหรือผู้ปกครองมีรายได้ต่อปีต่ำกว่า 100,000 บาท นักศึกษาผู้กู้รายเก่าร้อยละ 84.19 และนักศึกษาผู้กู้รายใหม่ร้อยละ 84.27 ประกอบกับมีปัญหาการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาอยู่ในระดับมาก ดังนั้นเพื่อความสะดวก รวดเร็วในการตรวจสอบคุณสมบัติให้ตรงกับความจริงของนักศึกษาผู้กู้ที่เป็นผู้มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยอย่างแท้จริง จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 ควรมีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏให้สอดคล้องกับข้อมูลในแบบคำขอกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และให้เป็นระบบเดียวกันเพื่อสามารถเชื่อมโยง (On line) ทั้งหน่วยงานภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏและหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง ทำให้สามารถตรวจสอบความจริงของนักศึกษาผู้กู้ได้ ซึ่งจะเป็นการป้องกันการบิดบังข้อมูลของนักศึกษาผู้กู้ได้อีกทางหนึ่ง

1.2 ควรเพิ่มหลักฐานในแบบคำขอกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เช่น ภาพถ่ายบ้านหรือกิจการของบิดามารดา เป็นต้น ประกอบการพิจารณาอนุมัติให้กู้ยืมเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

1.3 ควรจัดเก็บเอกสาร ข้อมูล และสำเนาสัญญากู้ยืมของนักศึกษาผู้กู้อย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ

2. ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาผู้ไม่กู้เงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พบว่าบิดามารดาอาชีพรับจ้างทั่วไปและเป็นเกษตรกรร้อยละ 65.46 บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีรายได้ต่อปีต่ำกว่า 100,000 บาท ร้อยละ 22.04 บิดามารดาและผู้ปกครองมีส่วน

ตัดสินใจไม่ให้กู้เงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาร้อยละ 74.06 แสดงว่านักศึกษาผู้ที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยไม่ต้องการความช่วยเหลือทางการเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ดังนั้นมหาวิทยาลัยราชภัฏควรจะมีชี้แจงรายละเอียดในการกู้เงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองนักศึกษาได้ทราบ อันจะทำให้นักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยมีการกู้ยืมเพิ่มขึ้น ในขณะที่เดียวกันมหาวิทยาลัยราชภัฏควรจะดูแลนักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย ให้สามารถรับภาระค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง เช่นการให้ทุนการศึกษา การจ้างทำงานในระหว่างการศึกษาทั้งในและนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นต้น

3. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคเหนือของประเทศไทย พบว่าองค์ประกอบบางรายการอยู่ในระดับสูงไม่มากในช่วงเกณฑ์ค่าเฉลี่ยการแปลผลข้อมูล ประกอบด้วยด้านลักษณะสภาพแวดล้อม ได้แก่สภาพแวดล้อมภายนอกงานกองทุน และสภาพแวดล้อมภายในงานกองทุน ด้านการกำหนดนโยบาย การบริหาร และการปฏิบัติได้แก่ การตัดสินใจ และการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง และด้านลักษณะของงานกองทุน ได้แก่โครงสร้างงานกองทุน และการจัดหาและการใช้เทคโนโลยีในการทำงาน ประกอบกับผลการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาอยู่ในระดับมาก จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 ควรกำหนดแผนปฏิบัติงานประจำปีในการดำเนินงานของงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยอาศัยปฏิทินวิชาการเป็นสำคัญ

3.2 ควรกำหนดโครงสร้างงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นการเฉพาะ และสนับสนุนบุคลากรหรือจ้างงานนักศึกษาให้เพียงพอต่อปริมาณงานที่มีอย่างต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา หรือในช่วงงานเร่งด่วนใช้เวลาไม่มากนักอาจจะระดมบุคลากรในงานอื่นๆ มาช่วยปฏิบัติงาน ตลอดจนให้หน่วยงานอื่นๆ มีส่วนร่วมในการบริหารและดำเนินงาน เช่นฝ่ายการเงิน ฝ่ายทะเบียนและวัดผล คณะต่างๆ เป็นต้น

3.3 ควรประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่นคณะอนุกรรมการบัญชีจ่ายที่หนึ่ง คณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรมจังหวัด คณะอนุกรรมการบริหารงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจังหวัด และธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นต้นอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่องเพื่อรับทราบข้อมูล แล้วประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาได้ทราบอย่างถูกต้องและรวดเร็ว

3.4 ควรเพิ่มระบบเทคโนโลยีและเครื่องใช้สำนักงานในงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เพื่อให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงานเกิดความสะดวกและคล่องตัวในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

3.5 ควรจัดประชุมสัมมนาแก่บุคลากรผู้ปฏิบัติงานในงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา บุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างค่อนเนื่อง เพื่อเกิด

ความรู้ความเข้าใจอย่างชัดเจนเกี่ยวกับระเบียบ หลักเกณฑ์ และแนวการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา รวมทั้งได้รับทราบปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

4. ผลการวิเคราะห์สถานภาพนักศึกษาผู้กู้ พบว่าคะแนนเฉลี่ยสะสมก่อนกู้ ภูมิฐานะเดิม สาขาวิชาและรายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครองส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพด้านผลผลิต คือจำนวนเงินกู้รวมเฉลี่ยของนักศึกษาผู้กู้จากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาแก่ผู้ที่มีมาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยซึ่งคือโอกาสทางการศึกษา จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

4.1 ควรกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกนักศึกษาผู้มีสิทธิในการขอกู้ยืมจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาให้ชัดเจน โดยคำนึงถึงระดับความสามารถในการรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาเป็นสำคัญ ได้แก่รายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง จำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดาที่กำลังศึกษา อาชีพของบิดามารดา ประกอบการพิจารณาจัดลำดับการพิจารณาคัดเลือกและอนุมัติให้กู้ยืมจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

4.2 ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่ประสบเคราะห์กรรมในระหว่างการเรียน เช่น วาดภัย อุทกภัย บิดามารดาเจ็บป่วย หรือบิดามารดาต้องออกจากงานไม่มีเงินเป็นค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษาของบุตร สามารถขอกู้ยืมจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้เป็นกรณีพิเศษเมื่อมีเหตุการณ์จำเป็น

5. ผลการวิเคราะห์ขอบเขตการให้กู้เงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคเหนือของประเทศไทยอนุมัติให้กู้เพื่อใช้ในการศึกษานี้เกี่ยวกับค่าบำรุงการศึกษาหรือค่าเล่าเรียนและค่าใช้จ่ายเกี่ยวเนื่องกับการศึกษาค่ากว่าขอบเขตการให้กู้เพื่อการศึกษา แต่ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่พัก และค่าใช้จ่ายส่วนตัวสูงกว่าขอบเขตการให้กู้เพื่อการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้มหาวิทยาลัยราชภัฏ ปีการศึกษา 2542 และจำนวนเงินกู้ยืมเฉลี่ยที่นักศึกษาผู้กู้ได้อนุมัติให้กู้ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 โดยเฉลี่ยต่อคนต่อภาคเรียนประมาณ 12,488 บาท แต่นักศึกษาผู้กู้มีค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษาโดยเฉลี่ยต่อคนต่อภาคเรียนประมาณ 15,412 บาท ทำให้จำนวนเงินกู้ยืมเฉลี่ยที่นักศึกษาผู้กู้ได้รับอนุมัติไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษา จึงได้รับเงินจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง หรือทำงานพิเศษระหว่างการศึกษา ซึ่งมีอัตราความพยายามของนักศึกษาผู้กู้ประมาณ 23.41 เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเกี่ยวกับนักศึกษาผู้กู้ที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยสามารถรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษามากยิ่งขึ้น จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

5.1 ควรประเมินค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษา ได้แก่ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาโดยตรง ค่าใช้จ่ายเกี่ยวเนื่องกับการศึกษา ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นต่อการครองชีพ และค่าใช้จ่ายส่วนตัว ทุกปีการศึกษา เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาอนุมัติจำนวนเงินให้กู้ยืมแก่นักศึกษาผู้กู้เพื่อขอและ ถูกต้องใกล้เคียงกับความเป็นจริง

5.2 ควรเบิกเงินกู้จ่ายตรงให้กับมหาวิทยาลัยราชภัฏตามจำนวนเงินที่นักศึกษาผู้กู้ต้องจ่ายในส่วนค่าเล่าเรียน ค่าบำรุงการศึกษา ค่าหอพักของมหาวิทยาลัยราชภัฏ รวมทั้งอาจจะจ่ายตรงให้กับหอพักเอกชน ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาผู้กู้ถือเงินสดไว้ใช้จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัวน้อยที่สุด อันจะเป็นการป้องกันไม่ให้นักศึกษาผู้กู้นำเงินกู้ยืมไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

5.3 ควรมีการจ้างนักศึกษาผู้ที่มีมาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยทำงานในระหว่าง การศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏมากยิ่งขึ้น โดยการจัดตั้งกองทุนจ้างงานนักศึกษา หรือนำดอกผล ที่มีผู้บริจาคเงินทุนการศึกษา มาจัดสรรเป็นค่าจ้างนักศึกษาทำงานเป็นรายชั่วโมง รวมทั้งติดต่อ ประสานงานหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและภาคเอกชนรับนักศึกษาผู้ที่มีมาจากครอบครัวที่มี รายได้น้อยเข้าทำงานในระหว่างการศึกษาตามนโยบายของรัฐบาล

5.4 ควรจัดทำระบบการตรวจสอบ ติดตามนักศึกษาผู้กู้จากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อ การศึกษาอย่างเป็นระบบทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏ

5.5 ควรมีการประชุมสัมมนาหรือจัดกิจกรรมของนักศึกษาผู้กู้จากกองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษา ระหว่างปีการศึกษา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันในการให้ความช่วยเหลือแนะนำ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ตลอดจนได้ทราบวัตถุประสงค์ของกองทุนเงิน ให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หลักเกณฑ์เงื่อนไขก่อนที่จะขอกู้และการปลูกจิตสำนึกให้นักศึกษาผู้กู้ยืม เงินกองทุนเงินให้กู้ยืมมีความสำนึกรับผิดชอบที่จะต้องคืนเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเมื่อ สำเร็จการศึกษาและมีงานทำ

6. ผลการวิเคราะห์ร้อยละของผู้ที่สำเร็จการศึกษา และครบกำหนดชำระหนี้งวดแรก ระหว่างปี 2542-2547 พบว่ายังมีระยะเวลาทอดยาวนานมากขึ้นร้อยละการชำระหนี้คืนเงินกู้งวด แรกก็จะสูงตามไปด้วย รวมทั้งร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาและครบกำหนดชำระหนี้มีรายได้น้อย กว่า 4,700 บาทต่อเดือน และไม่มีรายได้อีก รวมเป็นร้อยละ 18.96 ดังนั้นเพื่อให้ผู้กู้ที่สำเร็จ การศึกษาและครบกำหนดชำระหนี้มีศักยภาพในการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มากขึ้น จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

6.1 จะต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของนักศึกษาในระหว่างการศึกษา ผ่านเรียนอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคเหนือของประเทศไทยให้มีความรู้ ทักษะ ประสิทธิภาพ

และมีความสามารถในการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับผู้มีโอกาสอื่นๆ ตลอดจนมีความพร้อมที่จะรับ
กระแสการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจยุคใหม่อย่างรู้เท่าทัน เพื่อให้ผู้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วมี
งานทำ มีอาชีพ และรายได้เพียงพอที่จะชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

6.2 จะต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณสมบัติของนักศึกษาในระหว่างการศึกษา
เล่าเรียนอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคเหนือของประเทศไทยให้มีศักยภาพ สามารถประกอบ
อาชีพได้อิสระในจำนวนที่มากขึ้น ตลอดจนให้คำแนะนำการเข้าหาแหล่งเงินทุนต่างๆ ในการ
ประกอบอาชีพตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อให้มีโอกาสประกอบอาชีพและยกฐานะความเป็นอยู่
ของผู้ที่สำเร็จการศึกษาให้ดีขึ้น

6.3 ควรให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ผู้ที่สำเร็จการศึกษามีโอกาสเข้าหาแหล่งงานได้ง่ายและ
สะดวกมากขึ้น โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคเหนือของประเทศไทยจะต้องประสานกับสำนักงาน
จัดหางานจังหวัด หน่วยงานภาคเอกชน เป็นต้น เพื่อเป็นศูนย์กลางการจัดตลาดนัดแรงงาน

7. ผลการวิเคราะห์ร้อยละของผู้ที่สำเร็จการศึกษาและครบกำหนดชำระหนี้งวดแรก
ระหว่างปี 2542-2547 พบว่ามีผู้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาค้างชำระหนี้งวดแรกร้อยละ 30.09 รวมทั้งผู้ผู้ที่
สำเร็จการศึกษามีรายได้แต่ไม่ชำระคืนเงินกู้คิดเป็นร้อยละ 19.31 ดังนั้นเพื่อให้ผู้ผู้ที่สำเร็จการศึกษา
และครบกำหนดชำระหนี้ที่มีงานทำ มีอาชีพ และรายได้ มีจิตสำนึกในการชำระหนี้กองทุนเงิน
ให้กู้ยืมเพื่อศึกษามากขึ้น จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

7.1 ควรปลูกฝังจิตสำนึกให้กับนักศึกษาผู้ผู้ตั้งแต่ได้รับอนุมัติให้กู้ การทำสัญญา
ก่อนสำเร็จการศึกษา ตลอดจนการชำระหนี้เสร็จสิ้นให้ทราบว่าเงินกู้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อ
การศึกษาไม่ใช่การให้ทุนการศึกษาแบบให้เปล่า เมื่อผู้ผู้สำเร็จการศึกษา และครบกำหนดชำระหนี้
มีงานทำ มีอาชีพ และมีรายได้จะต้องชำระคืนเงินกู้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เพื่อที่จะได้
นำเงินกู้ที่ได้รับชำระคืนไปจัดสรรให้นักศึกษาผู้มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย และห้อยโอกาส
ทางการศึกษาในรุ่นต่อไปได้

7.2 ควรเตรียมความพร้อมด้านข้อมูลในด้านหลักเกณฑ์การชำระคืนเงินกู้ ระยะเวลา
ที่ต้องชำระคืนเงินกู้ ตลอดจนสถานที่ที่ต้องไปติดต่อเพื่อชำระคืนเงินกู้ และปัจฉิมนิเทศ
รายละเอียดการชำระคืนเงินกู้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักศึกษาผู้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาใน
แต่ละปีการศึกษา เพื่อให้ให้นักศึกษาผู้ผู้ได้รับทราบ และเตรียมตัวชำระคืนเงินกู้ภายในระยะเวลาที่
กำหนด

7.3 เพื่อให้สามารถตรวจสอบการชำระหนี้ของผู้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาและครบกำหนด
การชำระหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในอนาคต ควรเร่งรัดให้นักศึกษาผู้ผู้และ

ใช้บัตรประชาชนนอกประเทศ (สมาร์ทการ์ด) ในการทำสัญญากู้เงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

7.4 ควรเตรียมความพร้อมในการปรับเปลี่ยนระบบบริหารจัดการกู้ยืมเพื่อการศึกษาในรูปแบบกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกพันกับรายได้ในอนาคตของผู้กู้ยืมเมื่อสำเร็จการศึกษาและชำระคืนกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา (Income contingent : ICL)

8. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาอุปสรรคการกู้ยืมจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พบว่ามีปัญหาอุปสรรคในระดับมาก ($\bar{X} = 2.64$) โดยเฉพาะการได้รับเงินล่าช้าต้องสำรองค่าลงทะเบียนก่อนได้รับเงินกู้ยืม ขาดการประชาสัมพันธ์ที่ชัดเจนและต่อเนื่องทำให้รีบเร่งและไม่ทั่วถึงเงินกู้ยืมที่ได้รับไม่พอใช้จ่ายในการศึกษา การเบิกจ่ายเงินที่ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เพียงแห่งเดียวทำให้ไม่สะดวก เป็นต้น เพื่อให้การดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษามีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น จึงมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ดังนี้

8.1 ควรผ่อนผันการชำระเงินค่าลงทะเบียนเรียนสำหรับนักศึกษาผู้กู้เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของนักศึกษาผู้กู้ บิดามารดา หรือผู้ปกครอง โดยงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สำนักกิจการนักศึกษาจัดทำรายชื่อนักศึกษาผู้กู้แจ้งให้สำนักส่งเสริมวิชาการ ฝ่ายการเงินเพื่อให้ทราบว่านักศึกษาผู้กู้ดังกล่าวไม่ต้องจ่ายค่าลงทะเบียนเรียนเป็นเงินสด และประสานกับธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) โอนเงินค่าลงทะเบียนเรียนดังกล่าวเข้าบัญชีกองทุนเงินให้กู้ยืมของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภายหลัง

8.2 ควรกำหนดวิธีการทำสัญญาที่รัดกุมต่อการปฏิบัติงาน โดยให้นักศึกษาผู้ขอกู้เขียนสัญญาในวันสัมภาษณ์ แต่ไม่ระบุจำนวนเงินและการลงนามลายมือชื่อ เมื่อได้รับอนุมัติให้กู้ยืมแล้วจึงนำสัญญามาลงนามลายมือชื่อจะทำให้การดำเนินงานสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น และการลงนามลายมือชื่อในสัญญาครั้งแรกควรลงนามลายมือชื่อที่มหาวิทยาลัยราชภัฏที่นักศึกษาผู้กู้ศึกษาอยู่และต้องเป็นบุคคลเดียวกับนักศึกษาผู้ขอกู้ครั้งแรก ส่วนการลงนามลายมือชื่อในสัญญาครั้งต่อไปจนสำเร็จการศึกษาอาจจะให้ลงนามลายมือชื่อในสัญญาที่บ้านหรือที่พักของนักศึกษาผู้กู้ได้ โดยมหาวิทยาลัยจะดำเนินการตรวจสอบลายมือชื่อในสัญญาให้ตรงกับลายมือชื่อในสัญญาครั้งแรก

8.3 ควรกำหนดให้มีการเบิกจ่ายเงินกู้ยืมผ่านธนาคารของรัฐและธนาคารพาณิชย์อื่นๆ ที่อยู่ใกล้บ้านพัก หรือมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยเฉพาะธนาคารที่มีระบบเชื่อมโยงเครือข่าย

8.4 ควรกำหนดแผนประชาสัมพันธ์อย่างเป็นระบบทั้งทางตรงและทางอ้อม และให้มีลักษณะเป็นการสื่อสารสองทาง (Two-way communication)

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

มีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรขยายขอบเขตการศึกษาประสิทธิผลกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยทำการศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในสถาบันการศึกษาอื่นๆ เช่น กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคต่างๆ มหาวิทยาลัยของรัฐและของเอกชน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นต้น เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิผลกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในภาพรวม
2. ควรมีการศึกษาหลักเกณฑ์และคุณสมบัติที่เหมาะสมของนักศึกษาผู้กู้เงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เพื่อใช้ในการพิจารณาคัดเลือกนักศึกษาผู้ขอกู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
3. ควรมีการศึกษาคิดตามผลการใช้จ่ายของนักศึกษาผู้กู้เงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เพื่อให้ทราบว่านักศึกษาผู้กู้ได้นำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษามากน้อยเพียงใด
4. ควรมีการศึกษาวិธีการเสริมสร้างทัศนคติและการปลูกจิตสำนึกนักศึกษาผู้กู้ในการชำระคืนเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาภายหลังสำเร็จการศึกษา และมีงานทำ
5. ควรมีการวิจัยผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาผู้กู้จากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในระยะต่อไป
6. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยรวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการพิจารณาให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาประจำสถานศึกษา อาจารย์และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในงานกองทุน นักศึกษาผู้กู้ ตลอดจนถึงผู้ปกครองนักศึกษาผู้กู้ เพื่อให้ได้ข้อมูลละเอียดมากยิ่งขึ้น

